



Directoraat-Generaal
Volksgezondheid
Publieke Gezondheid

Opgesteld door

Aan

SJPS

Deadline: 13 februari
2026

nota

TER BESLISSING

Stand van zaken prenatale screenings

Datum

16 januari 2026

Kenmerk

4331888-1093080-PG

Bijlage(n)

0

1. Aanleiding

Ongeveer eens per jaar stuurt u de Kamer een brief met ontwikkelingen rondom de prenatale screenings. De monitor prenatale screening 2024 van het RIVM is op 12 januari 2026 gepubliceerd. De monitor is tezamen met een aangenomen motie van het lid Van Dijk over mogelijke stigmatiserende effecten van prenatale screening¹ de concrete aanleiding voor voorliggende brief.

2. Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de brief en verzending aan de Kamer, waarmee u tevens besluit om de vergunning (op basis van de Wet op het bevolkingsonderzoek) voor het eerste trimester structureel echoscopisch onderzoek te verlengen tot 1 januari 2028.

3. Kernpunten

De brief bevat ontwikkelingen rondom de Niet-Invasieve Prenatale Screening (NIPT), het eerste trimester structureel echoscopisch onderzoek (SEO) (de 13 wekenecho) en het tweede trimester SEO (de 20 wekenecho):²

- De monitor prenatale screening over 2024 van het RIVM. U deelt de deelnamecijfers van de screenings (toegenomen bij NIPT en eerste trimester SEO; stabiel bij tweede trimester SEO) en de counseling.
- De herinrichting van de bestuurlijke structuur voor de prenatale screening door het RIVM en de Regionale Centra. U deelt dat er naar één landelijke uitvoeringsorganisatie wordt toegewerkt (in plaats van zeven Regionale Centra) en dat het eigenaarschap van het landelijke IT-systeem Peridos t.z.t. wordt overgeheveld van het RIVM naar deze landelijke organisatie. Het RIVM geeft duidelijke kaders mee aan de nieuwe entiteit voor het opdrachtgeverschap en de verantwoordelijkheid voor de uitvoering van Peridos. Op basis hiervan worden afspraken gemaakt over onder andere taken en verantwoordelijkheden, tussen het RIVM en de nieuwe entiteit. Dit vanwege de wettelijke taak van het RIVM om regie te voeren op de prenatale screenings, waaronder gegevensverzameling en -ontsluiting.
- De herziening van de contractering van echocentra door het RIVM. Aanwijzingen voor praktijkvariatie ten aanzien van de SEO's leiden tot zorgen over de kwaliteit en de (borging van de) landelijke uniformiteit van

¹ Kamerstukken II 2024/25, 24 170, nr. 376.

² Ontwikkelingen rondom de Prenatale Screening op Infectieziekten en Erytrocytenimmunisatie (PSIE) volgen in een separate Kamerbrief komende zomer.



het SEO. Het RIVM heeft daarom een tijdelijke stop gezet op de contractering van nieuwe echocentra en herziet de komende twee jaren de wijze van contractering en onderliggende kwaliteitseisen.

- U doet de motie Van Dijk over het tegengaan van het mogelijk stigmatiserende effect van prenatale screenings af. Hierbij gaat u in op onderzoek naar de kwaliteit van counseling door het Amsterdam UMC in opdracht van het RIVM, en verbetermogelijkheden die het RIVM doorvoert naar aanleiding daarvan via de lopende herziening van de (bij)scholingseisen voor counselors.
- U deelt dat het Gezondheidsraadadvies over het al dan niet continueren van het eerste trimester SEO wordt opgeleverd in september 2026. En dat u vanwege besluitvorming hierover, en implementatie van het besluit, de Wbo-vergunning voor deze screening verlengt tot 1 januari 2028.
- Ten slotte deelt u dat de NIPT en het tweede trimester SEO in 2026 onderdeel worden van het screeningsaanbod in Caribisch Nederland.

Datum

16 januari 2026

Kenmerk

4331888-1093080-PG

4. Toelichting

a. Draagvlak politiek

In de huidige samenstelling is de Kamer niet eerder geïnformeerd over de prenatale screening, om die reden wordt iets meer toelichting dan gebruikelijk gegeven bij de verschillende onderdelen van de prenatale screening. Het onderwerp wordt doorgaans besproken in het commissiedebat Zwangerschap en geboorte – dat nog niet gepland is. In september 2025 heeft de fractie SGP in het debat Gehandicaptenbeleid een motie ingediend over het tegengaan van mogelijke stigmatiserende effecten van prenatale screenings. Op 23 februari 2026 stond een WGO Gehandicaptenbeleid gepland. Deze wordt opnieuw gepland als gevolg van de naderende kabinetswissel.

b. Draagvlak maatschappelijk en eenduidige communicatie

Zwangeren en eventuele partners die daar behoefte aan hebben, krijgen informatie (via folders en webpagina's van het RIVM) en counseling over de prenatale screening. In mei 2025 dienden counselende verloskundigen een petitie in vanwege onvrede over de kwaliteitseisen (vanuit het RIVM) voor counseling van de prenatale screening. De Koninklijke Nederlandse Organisatie van Verloskundigen (KNOV) stond inhoudelijk achter de petitie, maar was er niet bij betrokken. Verder communiceren het RIVM en de Regionale Centra over de herziening van de wijze van contractering van echocentra aan de echocentra en echoscopisten.

c. Arbeidsmarkteffecten zorg- en welzijnsveld

N.v.t.

d. Gevolgen administratieve lasten

N.v.t.

e. Financiële en personele gevolgen VWS en uitvoeringsorganisaties

N.v.t.

f. Juridische aspecten haalbaarheid

De aanpassing van de vergunning voor het eerste termijn SEO op grond van de Wet op het bevolkingsonderzoek is juridisch houdbaar, gelet op het feit dat dit



ondersteund wordt door de adviezen van de Gezondheidsraad en de besluitvorming op basis daarvan. Verder heeft het RIVM, als onafhankelijk agentschap en regievoerder op de prenatale screenings, de bevoegdheid om de wijze van contractering van echocentra te herzien.

Datum

16 januari 2026

Kenmerk

4331888-1093080-PG

g. Afstemming (intern, interdepartementaal en met veldpartijen)

Afstemming heeft plaatsgevonden met de directies FEZ en ZJCN, en het RIVM, ter check op feitelijke onjuistheden.

h. Toezeggingen

- U zegt toe het Gezondheidsraadadvies over het eerste trimester SEO te delen met de Kamer na publicatie ervan door de Gezondheidsraad in september 2026.
- U doet de motie Van Dijk over het tegengaan van het mogelijk stigmatiserende effect van prenatale screenings af (ID 5442)

i. Fraudetoets

N.v.t.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Tot personen herleidbare gegevens zijn onleesbaar gemaakt vanwege de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.